

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от

**Красимир Каракачанов, заместник министър-председател по обществения ред и
сигурността и министър на отбраната**

Относно: *Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон
за Националния архивен фонд*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане от Министерския съвет проект на решение за одобряване на проект на Закон за Националния архивен фонд.

Законопроектът осигурява необходимата нормативно-методическа уредба за ефективно изпълнение на основните функции на държавните архиви по опазване, обогатяване и използване на документите от Националния архивен фонд (НАФ). Те са националното документално наследство и осигуряват с документална информация управлението на държавата, развитието на науката и културата и защитата на правата и законните интереси на гражданите.

С настоящия законопроект се въвеждат и конкретизират ефективни механизми за контрол и оказване методическа помощ на институции, създаващи документи от НАФ; прецизират се правомощията за управление на документите от НАФ; определя се

статутът и се разширява обхватът на архивите и институциите, които създават и съхраняват документи, съставна част на НАФ, както и техният профил и обект на дейност; гарантира се съответствието на основните архивни дейности с ограниченията на действащото законодателство; регламентира се прилагането на съвременните информационни и комуникационни технологии в архивната област; предлага се нова рамка за реализиране на политиката в областта на архивите чрез предложени механизъм за програмно финансиране.

Предложеният проект на Закон за Националния архивен фонд (ЗНАФ) е изготвен в съответствие с Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017–2021 г. – приоритет 64, цел „Осигуряване на пълноценно функциониране на електронното управление. Цел на законопроекта е и подобряване на институционалната рамка за провеждане на държавната политика в областта на електронното управление, в частта електронен архив, архивиране и съхранение на електронни документи (електронно архивиране), както и за регламентиране изпълнението на съвместни функции и дейности на Държавна агенция „Архиви“ и Държавна агенция „Електронно управление“. С предложените изменения и допълнения се цели синхронизиране на усилията на Държавна агенция „Архиви“ и Държавна агенция „Електронно управление“ за въвеждане на електронното архивиране в единна структура, включително посредством гарантирането на ясни правила за архивните процеси в администрацията и предварително съгласуване на нормативните актове. Електронното архивиране е хоризонтален процес в рамките на електронното управление, в резултат на който се осигурява ефективно взаимодействие между администрацията и държавните архиви и се създават ясни и унифицирани разпоредби по отношение на принципите за създаване, експертиза, трансфер за постоянно съхранение, опазване и използване на електронните документи от НАФ.

Текстът на законопроекта е изготвен и въз основа на анализ на проблемите в практическото приложение на действащия ЗНАФ от 2007 г. до днес, промените в действащото законодателство и при отчитане на добри европейски практики на водещи архивни институции.

Държавна агенция „Архиви“ е единствената институция в държавата, която осъществява държавната политика по отношение на формирането, опазването и използването на документите от НАФ и която притежава методически и контролни функции върху управлението на целия жизнен цикъл на тези документи.

В изпълнение на тези свои функции Държавна агенция „Архиви“ стопанисва 60 архивохранилища на територията на 28-те областни центрове в страната, в които се съхранява националното документално богатство. Архивохранилищата не отговарят на международните архивни стандарти за съхранение по отношение на обем, температурно-влажностен режим, оборудване, сигурност и противопожарна безопасност. Съхранението при тези условия е риск за безвъзвратното унищожаване на националната документална памет. Неподходящите условия на съхранение ежегодно водят до увеличаване на броя на увредените документи, които се нуждаят от неотложна скъпо струваща реставрация и консервация.

Паралелно с това, през последните десет години Държавна агенция „Архиви“ провежда скъпо струваща дългосрочна политика по дигитализация на съхраняваните документи с цел опазване на хартиените оригинали чрез заместването им с висококачествени дигитални копия и разширяване и улесняване на достъпа до архивна информация чрез използване на съвременни информационни и комуникационни технологии и интернет. Това изисква сериозни финансови ресурси за доставка и поддръжка на необходимата техника, както и за осигуряване на нужния технически капацитет и инфраструктура за изготвяне и съхранение на дигиталните копия, с каквито Агенцията не разполага.

Изпълнението на основните специфични функции изисква Държавна агенция „Архиви“ да има възможността своевременно да планира и съставя, организира и контролира собствения си бюджет в съответствие с бързо променящата се законова, административна и технологична среда. Сегашният статут на Агенцията като второстепенен разпоредител с бюджетни средства не позволява това, в резултат на което значителна част от документалното наследство на обществото и държавата е застрашено, използването му е затруднено, а попълването на НАФ с постоянно създаваните се нови документи не е осигурено. За да се избегнат тези рискове е необходимо преформатиране на финансирането на бюджетната програма „Национален архивен фонд“ като Агенцията получи статут на първостепенен разпоредител с бюджетни средства.

Получаването на такъв статут е от решаващо значение, за да може Държавна агенция „Архиви“ да изпълни специфичните си задължения по отношение на създаването, предаването за постоянно съхранение, опазването и използването на ценните електронно създадени документи. Това е основна и задължителна част от развиващото се в момента електронно управление и не може да бъде изпълнено без

участието на Държавна агенция „Архиви“, която не разполага с необходимите средства и възможност за гъвкаво планиране и организиране на своя бюджет в съответствие с променящите се закони, административни и технологични условия.

Очакванията са със законопроекта да се регламентират съвместни функции и дейности на Държавна агенция „Архиви“ и на Държавна агенция „Електронно управление“ в областта на електронното управление; да се създаде възможност за упражняване на ефективен контрол по попълването, опазването и използването на НАФ; да се формулират ясно задълженията и отговорностите на физическите и юридическите лица по отношение на създаването и съхраняването от тях ценни документи; да се оптимизира дейността на Държавна агенция „Архиви“ в изпълнение на основните ѝ задължения на нивото на съвременните изисквания; да се постигне съответствие на архивната методика и практика с изискванията на действащото законодателство и съвременните европейски практики.

Проектът на Закон за Националния архивен фонд няма да окаже пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет, поради което към проекта на акт е приложена финансова обосновка по приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от УПМСНА

Съгласно чл. 26, ал. 2-4 от Закона за нормативните актове (ЗНА), проектът на Закон за Националния архивен фонд заедно с мотивите, доклада, цялостната оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ на Министерския съвет е публикуван на интернет страницата на Държавна агенция „Архиви“ и Портала за обществени консултации на Министерския съвет на 31.01.2019 г.

Проектът на Закон за Националния архивен фонд е съгласуван в съответствие с разпоредбите на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Направените бележки и предложения са отразени съгласно приложената справка.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 4, т. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам

Министерският съвет да приеме решение, с което да одобри проекта на Закон за Националния архивен фонд и предложи на Народното събрание да обсъди и приеме закона.

С уважение,

КРАСИМИР КАРАКАЧАНОВ

**ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
ПО ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД И СИГУРНОСТТА
И МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА**